

Redacția și Administrația:
Strada Timisoriei Nr. 7.

TELEFON
interurban, local și comitatens
Nr. 20.

Adresa telegrafică:
„DRAPELUL“ Lugoj.

Manuscrise nu se înapoiază.

Scrisori nefrancate se refuză.

Proprietar-editor: Dr. Valeriu Branisce.

ORGAN NATIONAL-POLITIC.

Redactor responsabil: Dr. Corneliu Jurca.

DRAPELUL

APARE:
MĂRTI, JOI și SĂMBĂTĂ.

Prețul de abonament:
Pentru Monarchie: pe 1 lună 1 cor.
pe 3 luni 3 cor. pe 6 luni 6 cor., pe
anul întreg 12 cor.; pentru România
și statele uniunii postale: 20 franci
pe an.

INSERTIUNILE
se acordează conform tarifului.
Un număr singuratic 10 bani.

Cu 1 Septembrie 1905 st. v.
se deschide nou abonament la
ziarul „Drapelul“ cu prețul
indicat în capul foi.

Lugoj, 14 Septembrie 1905.

Senzația zilei este, că Maj. Sa
Monarhul nu a luat în conside-
rare programul de guvernament
prezentat de baronul Fejérváry
în numele cabinetului.

Va să zică în loc de o lămurire
a situațiunii, stă iarăși țeara în
fața unei crize de cabinet și
încă cu mult mai acute decât cele
din timpul din urmă.

Lipsește detalii autentice. Dar
din toate câte au transpirat în
publicitate, pare că guvernul lui
Fejérváry și-a legat existența
de chestiunea sufragiului
universal.

De Duminecă încoace este bar.
Fejérváry zi de zi în audiență,
ba Marți a fost chiar de două ori
în audiență la Maj. Sa. Și nu mai
este secret nici aceea, că baronul
Gautsch, prim-ministrul austriac,
a luat cu toată hotărârea poziție
contra introducerii sufragiului uni-
versal în Ungaria, considerând de
păgubitoare pentru Austria reacția
ce o va avea eventuala reformă
din Ungaria.

Și nu este exchis că între atitu-
dinea baronului Gautsch și atitu-
dinea coaliției din Ungaria este o
legătură oare-care.

FOITA „DRAPELULUI“

Fios niamțulie!

Sus niamțulie!

— In graiu bănățianesc. —

De George Gërda.

== Foiță originală a „Drapelului“. ==

I.

În vriemîa viechie — din bătrâni,
Când tăcie-or fost măi bunie,
Să aşădzas' ntră Rumâni
Un niamț -- Iohan anumie.

Bătrâni nu ierau făloș:
Să loau cu iel cu buna;
Numa hăi cinări măi drăcoș:
Îl păcăliau într'una.

Fișiorii, când ierau la jioc
Îl loau cu iei să jioașie,
Iohan a nost — pară de foc,
Dar n'avea șie să fașie.

II.

O triabă marie o avut
Și niamțu nost odată;
Ieu nu 'ș' cum drac de i-o cădzut
Și lui o jugiecată.

*) Nu ș' = nu știu.

Ultimele știri anunță, că Maj.
Sa a primit demisia cabinetului
Fejérváry și va chema la sine
de nou fruntași d'ai coaliției. Aceste
invitări earăși dau material de bă-
nuit, că acum sunt șanse ca din
sinul coaliției să se formeze noul
cabinet.

Alătura cu această întorsătură
senzațională, care dă pe față întreg
joc frivol inscenat de Fejér-
váry-Kristóffy pentru de a în-
muniă coaliția cu momăia sufragiu-
lui universal, mai cade în cumpănă
și desvălirea senzațională,
că s'a dat de autorul broșurei «Zey-
sig» (care cere detronarea Habs-
burgilor și chemarea Hohenzoller-
nilor pe tronul Ungariei) și că au-
torul dejă deținut este un om in-
tim al lui Bánffy.

Cum se va scoate Bánffy —
care neagă totul — din afacere
este altă chestiune, dar desvălirile
senzaționale cari ating de aproape
întreaga coaliție vor avea negreșit
de urmare, că coaliția va căută
să pună cu un ceas mai în-
nainte mâna pe putere.

În fața acestei grabe vertigi-
noase cu care se desfășură eveni-
mentele, nu mai poți ști ce va
aduce ziua de mâne, mai ales că
acum mai stă față în față și agi-
tația socialistă cu agitația șovinistă.

S'a sămănat vânt și acum ur-
mează culesul furtunei. Ear la spa-
tele sceneriei a cochetat coaliția
cu — horribile dictu — cercurile
vienze.

Bieții creduli, cari au dat cre-
zământ cântecului de sirenă, vor
rămânea — acum spre variație: pe

Și la Lugoj neapărat *)
O trebuit să miargă,
Că dacă nu, îi jugiecat
Girieptu *) să și'l piardă.

Coșile *) bună ș-o năimit
Pă Toma lu Ilie;
Și tri bănși *) i-o făgăduit
Că'l șeia om d'omeniie.

C'o dzi năincie or pliecat,
La vriemie să ajiungă,
Că drumu marie *) o fost tăt spart,
Iar calia îi cam lungă.

Dar baș *) pe Toma l'o zgogit *)
O poamă d'a măi faină,
Că iel în gând s'o sococit,
De niamț să-ș facă taină *).

Pé dricu de năpoi l-o pus
Dă'l zgăfănă ca dracu,
Săria Iohan d'un cot în sus
Dar nu crăcniă săracu.

Or miers pe șes, — dar când la gîal:
«Fios niamțulie!» — «Cie buie» *)
Grăi Toma — «Că am un cal,
«Carie la gîal nu suie!».

*) Neapărat = necondiționat.
*) Giriept = drept.
*) Coșile = trăsura, dela ung. kocsi.
*) Bancă = florin, zlot.
*) Drumu mare = drumul de țeară.
*) Baș = tocmai, chiar.
*) A zgogit = a nimeri.
*) A și face taină = a batjocuri.
*) A se bui = a se coborî.

ambele părți — cei trași pe sfoară.
Așă pare în momentul de față,
că socialistii se vor alege cu ace-
leași concesii cu cari se vor alege
și șovinistii.

Ear țeara plătește contul ace-
stui joc hazard!

Sașii contra ordonanței pentru ma-
ghiarizarea instrucției. La ședința co-
misiunii administrative a comitatului
Tárnava-mare Sașii au făcut o propu-
nere, prin care au protestat contra
ordonanței ministrului Lukács refe-
ritoare la maghiarizarea instrucției în
școalele populare nemaghiare și au
cerut retragerea acestei ordonanțe.
Propunerea s'a primit.

România și Grecia. În cercurile bine
informate din București se afirmă, că
guvernul român n'are până acum cu-
noștință despre intenția guvernului
grecesc de a rupe legăturile diplomatice
cu România sau de a le susține într'o
formă oare-care. Guvernul român aște-
aptă de altfel desvoltarea lucrurilor.

Schimbare în cabinetul austriac.
Maj. Sa a absolvat din oficiu pe mi-
nistrul austriac de instrucție Hartel
și pe ministrul de comerciu Call. Tot-
odată a încredințat pe baronul Bien-
erth cu «conducerea» ministeriului de
instrucție și pe contele Auersperg cu
«conducerea» ministeriului de comerciu.

Invățătorii la Bocșa.

Întregim raportul dat în nrul trecut,
cu textul frumosului și bine cumpăni-
tului discurs, cu care a salutată adu-
narea, în numele P. S. Sale episcopului
de Caransebeș, P. O. dn protopresbiter
al Bocșei Maxim Popovici:

S'o scoborit Iohan mierieu,
Că n'avia șie să facă,
Nu'i vorbă -- îi ieră cam grieu,
Dar trebuiă să tacă.

Dar când pe culmie or ajuns
«Sus niamțulie!» — grăieșcie
Rumânu ș'apăi sârie sus
Și mână de trăznieșcie.

La alt gîal iară când sosesc
«Fios niamțulie!» — îi dzîșie
«Că viedz, că nu măi ponosesc
«Caii d'atácia zbișie!».

Și găfăia niamțu a chin
Și îi ieră cam griată,
Iar Toma pui de zmiu bătrân
Rigîa pe supt mustiață.

«Fios niamțulie!» — la gîal în sus,
«Sus niamțulie!» la valie;
Tăt pe pișioarie mi l-o dus
Măi *) jiumătat' de calie.

III.

Dar cum ajiung iei la Lugoj
Toma chiria'ș șierie:
«Jiupănie-așă mi's *) de săcios *)
«Ș'aș biă o țără bierie!»

Jiupănu însă ustănit,
— Ieră și rupt de foamie —

*) Măi = în înțelesul de: aproape, mai gata.
*) Măi = sunt.
*) Săcios = setos.

«Mult Stim. de președinte!
On adunare generală!

Ca reprezentant al Ven. Consistoriu
diecezan la adunarea generală a Reu-
niunei D-Voastre convocată pe ziua de
azi aici în Bocșa-montană, viu în numele
Prea S. Sale d-lui nostru Episcop și a
Înalt Prea Cuvioșiei Sale d-lui Arhi-
mandrit și Vicar episcopesc a imploră
darul și binecuvântarea lui Dumnezeu
asupra Domniilor Voastre, ca să Vă
lumineze mintea, deschidă inimile și
întărească puterile, ca în deplină ar-
monie și iubire frățească să puteți duce
la sfârșit bun lucrările cari Vă stau
înainte. Deoarece însă nu numai poziți-
unea mea oficioasă ci și simțăminte de sin-
cere simpatii mă leagă de Domniile
Voastre, — Vă rog dați ascultare pu-
ținelor cuvinte ce voi a Vi-le adresă.

On. adunare generală!
Stim. d-ni învățători!

Când aruncăm o privire fugitivă
asupra progreselor realizate în zilele
noastre pe toate terenele, cum pe cel
religios prin zidiri de biserici și de
școli, pe cel umanitar prin edificări de
spitale și diferite asile pentru cei ne-
putincioși, pe cel economic prin înfiin-
țarea de bănci, pe cel agronomic prin
inventarea multor instrumente și ma-
șini folositoare, apoi pe terenul igienic,
comercial și industrial, și deosebire
asupra progresului realizat prin folo-
sirea aborului și electricității, când
vedem atâta lucrare și frământare ce
în curând are să schimbe fața pămân-
tului, — ne întrebăm: Cine este mama
acestei frământări generale? vom răs-
punde: școala și mai ales școala
poporală. Din școală cresc viitorii
fii ai bisericii, cetățenii statului și re-
prezentanții științei și ai progresului.

Convinși despre acest adevăr, astăzi
toată lumea aleargă la școală spre a-și
câștiga învățătură. Pentru toate stările
și vârstele s'au înființat astăzi școale,
deosebire pond însă se pune pe creșterea
tinerimei ce cercetează școala de toate
zilele. Spre a-și ajunge însă școala
adevărata ei menire, ea trebuie mai

Niși un cuvânt n'o măi grăit
Și'i diegie tri coroanie.

«Jiupănie cum ai sococit???

«Cu tri bănși da! — Dar dai încoași!
«Io mai socot odată,
«Că io cu toanie nu eie fași,
«Io șci să fași socoată!»

Și bugielariu *) desfăcând
Măi tri coroanie scoasă,
Lie pusă-apăi frumos în rând
Pă masă tăcie șasă.

«Fios niamțulie! — coroana măi!»
«Sus niamțulie! — la cinie!»
«Sus niamțulie! — la coroana tăi!»
«Fios niamțulie! — la minie!»

«Sus niamțulie: am miers pe drum
«Numa pe jiumătaclie;
«Să dau ieu plata n'ntrieg acum
«Nu iestă girieptacie???!»

Toma tăcu. Și o gângit:
«Noa! Mă mușcă urdzica!»
Dar o vădzut, că'i păcălit,
Și n'o măi dzis nimica.

Făget, la 19 Aug. n. 1905.

*) Bugielari = pungă.

întâiu de toate să aibă ca principii educatoarele: iubirea, lauda și mărirea lui Dumnezeu, cinstirea și iubirea părinților și a deaproapelui și, pe lângă lucru și cumpăt, iubirea de jertfă, căci numai acestea pot să ne ducă la adevărata desăvârșire morală și să ne câștige fericirea vremelnică și vecinică, după cum s'a spus și în s. Evangheliei de azi despre tinărul legiuitor.

D-lor învățători!

Istoria este icoana trecutului și magistrul vieții. *Trecutul nostru istoric are să vă fie adevăratul călăuz și izvor de inspirațiune la creșterea viitoarei generațiuni.* Biserica și tradițiile ei moștenite din bătrâni au fost în trecutul vitreg acea putere, ce a putut susține în poporul nostru credința și virtuțile strămoșești, conse.vându-și totodată prin legea românească și individualitatea sa națională. Biserica noastră ortodoxă este națională și școala noastră confesională, ca fica ei iarăși națională are să fie. Și spre a-și ajunge școala adevărata ei menire, are să se adape la izvorul cel nesecat al bisericei.

De aceea d-lor învățători, învățătura ce-o predați în școală tinerelor mlădițe, — deși elementară pentru școala cea mare a vieții — are să fie bazată pe principiile bisericei noastre ortodoxe, căci numai atunci Veți împlini adevărata muncă apostolică și Vă veți chema mari, dacă în toate obiectele de învățământ, ce le predați, Veți îmbina știința profană cu religiunea. Știu că sunteți împovărați cu multe datorințe, dar să jertfim totul pentru conservarea noastră ca neam și biserică, căci dacă dascălii cei vechi cu ajutorul psaltirei și al ciaslovului, au știut să ne dea modele de virtute și de caractere, cu atât mai mult suntem în drept a spera și aștepta progres dela D-Voastră, cari aveți pregătiri corespunzătoare receptorilor timpului de azi.

Să jertfim d-lor pentru biserică și școală, căci *nimic mare, nimic sublim, nimic statornic și mântuitor nu s'a făcut în lumea aceasta fără de jertfă.* Să binevestim iubirea și lauda lui Dumnezeu, cinstirea și iubirea părinților și a deaproapelui, să ne deprindem la muncă, cumpăt și la iubirea de jertfă, precum a fost și înțelesul Evangheliei de azi, căci numai așa ne vom conserva ca națiune, biserică și școală.

Cu aceste cuvinte și povețe adevărat părintești Vă salut d-lor învățători ca pe pionerii culturii și regeneratorii neamului nostru românesc.

Banchetul.

Eftin și bun s'a servit în berăria, al cărei arăndaș e Român, dl George Barbu. O prestațiune deamă de relevat este, că deși s'au prezentat participanții în număr îndoit decât cei anunțați, totuși a știut să satisfacă pe toți. Primul toast l-a rostit dl George Jianu pentru Maj. Sa Împăratul și Regele, a închinat apoi Simeon Luca (preot în Iladia) pentru Prea S. Sa episcopul, P. O. D. Maxim Popovici pentru comitetul Reuniunii, dl Stefan Albu pentru inspectorul școlar, dl Emeric Földi pentru învățătorii diecezanii ai Caransebeșului, dl Petru Bandu pentru protopretore și dl Huszarek pentru prosperarea Reuniunii, dl judecător Antal rostește un toast ultracrist (cătră dame românește, cătră bărbați ungurește) pentru învățătorii confesionali, dl Simian pentru Bocșeni și comitetul aranjator, dl Ioan Marcu, primarul Bocșei, pentru oaspeți, dl Stefan Albu pentru buna înțelegere a clasei inteligente a poporului român, în deosebi pentru buna înțelegere între preoți și învățători, dl Dr. Valeriu Branisce pentru poporul român, dl Dr. I. Parneu pentru învățători, ca luminătorii poporului.

La orele 3 s'a ridicat banchetul.

După banchet a urmat excursia la Isvorul dela Vasiova și seara concert, despre cari — în urma lipsei de spațiu — vom aduce raportul în alt număr.

Sedința a II-a.

Se deschide la orele 9 dimineata.

La ordinea zilei sunt rapoartele comisiilor, cari se primesc toate, se aprobă activitatea comitetului și gestiunea cassei și se votează absolutoriu și mulțămită întregului comitet.

Terminându-se referadele, întrerupte ici-colea de mici incidente, asupra cărora anume nu insistăm, ofere presidentul cuvântul dlui Ioan Budințianu.

Dl Ioan Budințianu, deși înaintat în etate, bărbat în puterea vieții, contrastând plăcut rumeneala sănătoasă a feții și puternica musculatură cu firele albe, încărungite în muncă cinstită isvorită din cea mai curată iubire de neam, — ia cuvântul și rostește un magistral discurs și cumpănind fiecare vorbă arată cadrele, între cari învățătorii noștri, precum și preoții noștri au să-și caute problemele activității lor în viitor.

Regretăm mult, că nu putem da textual acest bine chibzuit, de minte gândit și din inimă isvorit discurs, care a făcut o adâncă impresie asupra ascultătorilor. Vom încerca însă să schițăm mersul ideilor după notițele mance ce le-am făcut, nefiind — durere — pregătiți, că vom avea prilej să auzim un discurs atât de important.

Iată firul ideilor din acest discurs:

«Onorată Adunare!

Înainte de toate țin să expun titlul, care mă îndreptățește ca să vă adresez aceste cuvinte nepretențioase, isvorite din intimul inimei mele. Eu mai bine de treizeci de ani sunt — așa zicând — concrescut cu această Reuniune. Zadarnic caut astăzi în jurul meu acea pleiadă de bărbați, cari au lucrat la fondarea Reuniunii și la îndreptarea vieții ei pe calea ce a apucat. Nici unul nu mai văd aici, căci au trecut din șirul celor vii și am ramas singur din acele vremuri în mijlocul D-V., ca gorunul dela Buza Turcului, care nu știi până când o duce.

Am azistat la leagănul Reuniunii și am azistat la prima furtună grea, prin care a trecut la adunarea ținută în centrul mișcărilor noastre culturale din Bănat, la Lugoj. În acele zile pline de furtuni și primejdii pentru Reuniune m'am pus să mântui Reuniunea de primejdii și de atunci până astăzi am stat în nemijlocite legături cu conducerea Reuniunii. De atunci până astăzi s'au recrutat conducătorii Reuniunii din Bocșa și jur.

Și astăzi când reprivesc asupra trecutului acestei Reuniuni, constat că progresele realizate sunt frumoase și mângâitoare pentru noi, cari dorim un viitor mai frumos poporului român. Tocmai adunarea de ieri și astăzi ne-a dovedit, că — mai ales în privința teoretică — ce progrese mari și frumoase s'au făcut.

Și tocmai acest progres mă îndeamnă să vă atrag atenția asupra unor împrejurări, cari mult mă preocupă.

Din frumoasele conferențe, rostite ieri, am înțeles, că învățătorii nu pot fi făcuți răspunzători pentru defectele, cu cari ies elevii în lume. Eu cred, că teoria aceasta e mare greșală, căci aceasta ar însemna denegarea valorii învățământului și educațiunii din școală. S'a amintit chiar și teoria moștenirii vițiilor, ca oarecumva să se decline răspunderea dela învățător pentru defectele, cu cari ies băeții de școală în viață.

D-lor învățători, dați teoriile aceste la o parte, căci aceste vă împiedecă la împlinirea misiunii sublime ce aveți. Teoriile aceste sunt prea subtile, decât să cadă în competența cercului D-V. de activitate. Noi trebuie să privim lucrurile drept în față. Natura este prea înțeleaptă în toate întocmirile sale, decât să putem presupune, că produce organe defectuoase, va să zică menite peirei. O asemenea presupunere ar întrece chiar și cel mai negru pesimism. Natura creează în înțelepciunea sa ființe apte de perfecțiune, pline de vitalitate. Aceasta este regula. Celelalte sunt excepțiuni. Că aceasta este așa ne-o arată pro-

gresul omenimei, care progres este tocmai rezultatul școlii.

Suntem creeați pentru progres. Și tot progresul ce l'am făcut este natural, căci pentru acesta ne-a zidit.

Este adevărat, că nu arare-ori vedem, că elevul ajuns în viață nu validează spre binele sau ceace a învățat în școală. Dar nu natura este de vină la aceasta, tocmai precum nu putem atribui aceste decăderi culturii. Ar fi o rătăcire fatală, dacă am căuta aici cauzele. Alta este cauza și este bine să vă ocupați de ea.

Am văzut școlari buni, cari decăd în viață și se nefericesc. S'a zis, că învățătorul nu poate fi făcut responsabil, căci în școală i-s'a dat direcție bună, dar societatea l-a împins în rău. Nu putem accepta această scuză. Poate că n'am făcut totul ce trebuia să facem, ca elevul să țină și în viață direcția bună ce a primit în școală. Și apoi rolul învățătorului nu se poate restrânge între păreții școlii. Și după ce au eșit elevii în viață trebuie să fie ocrotiți și conduși de învățători pe căile cele bune. În privința aceasta are să vină și preoțimea în ajutorul învățătorilor și credem, că aceasta va și urmă după ce vor fi chemate la viață confesionalele preoțești, cari nu se mai pot amâna.

Și țin să spun, că învățătorii nu pun destul pond pe ocupația elevilor după ce au eșit din școală. Ni-se spune, că învățătorul nu este dator să facă aceasta. Eu însă cred, că învățătorul văzând trebuința, nu va fi lipsit de însuflețirea pentru propășire. Și învățătorul însuflețit va înțelege ce datorințe are față de elevul eșit din școală.

Învățătorul are doar să-și dea seamă de lipsele poporului și are să-i vină întru ajutor cu sfatul și fapta. Învățătorul are să studieze ocupațiunea oamenilor. O comună d. e. se ocupă cu lucrarea pământului, ținutul vitelor și cu pomăritul. Învățătorul în prima linie are să vadă cum își face poporul lucrul. Să-i dea direcție cu fapta, cu exemplul, nu cu vorbe. Dacă preotul și învățătorul vor premerge cu bun exemplu în cultivare, poporul îi va înțelege și urmă. Se zice, că nu sunt bani. Nu trebuie bani. Ori de tot puțini pentru cărți și biblioteci. Și atâția bani avem. Avem grădini școlare. Avem totul numai zel și abnegațiune ne trebuie.

Literatura noastră menită pentru popor s'a sporit și răspândit îmbucurător. Avem deja o literatură specială pentru popor și avem reviste, cari scriu anume pentru popor. Dar am neglijat a instrui poporul pe cea mai nemijlocită cale cu ajutorul cuvântului viu.

Avem astăzi oameni instruiți și oameni capabili de a instrui poporul nemijlocit și este de mirat, că se neglijează atât de mult folosirea celui mai simplu și mai direct mijloc.

Vedeți D-V. pe Englezi; când îi agită vre-o chestiune nu se mulțămesc cu articoli de ziare, ci convoacă «meeting»-uri. Se scumpește d. e. carnea, se convoacă meeting ca să afle cauzele și să delature ingreunarea mijloacelor de trai. Să învățăm dela Englezi și să nu lăsăm nefolosit acest mijloc!

Deja în introducerea acestor cuvinte am constat, că am făcut mari progrese. Avem învățători și preoți cu mult mai învățați decât mai înainte. Dar vă întreb: scăzut au serbătorile băbești? Gândiți-vă, mă rog, câte zile de lucru și câtă putere de muncă se pierde an de an cu aceste serbători! Și nu vedem nici o îndreptare. Și aceasta, eu nu pot să mi-o explic, când avem atâta putere de inteligență. E bine să vă gândiți și la chestiunea aceasta și să căutați mijloacele de îndreptare.

Acum de incheiere, mulțămindu-vă de atențiunea ce mi-ați dat, vreau să vă mai atrag luarea aminte asupra unei chestiuni.

În toate luptele și lucrările D-V. vedeți inteligența laică în mijlocul D-V., venind întru ajutor cauzei ce reprezentați și aducând jertfe pentru ea. Nu numai cu mintea, ci și cu punga! Puteți oare zice, că inteligența mireană nu și-a făcut datorința? Eu zic, că această inteligență

și-a făcut datorința. Și cine a obligat-o la aceasta? Conștiința datorinței isvorită din iubirea de neam!

Acum întorc treaba și întreb, că D-V. învățătorimea și preoțimea ce datorințe aveți față de inteligența mireană? Și întrebați-vă: arătat-am prin fapte acea iubire, cu care le datorim inteligenților noștri mireni? Eu nu răspund, dar să răspundeți D-Voastră! Dați-vă seamă și căutați a face totul ce rezultă din iubirea de neam, de școală și de biserică!

Ziua de astăzi mi-a servit cu satisfacție pentru ajutorul ce l-am dat în decurs de 30 ani și mai bine de când mă număr între susținătorii acestei Reuniuni. Și constatând aceste drept recunoștință pentru ostenele ce vă dați, doresc ca și mai multe frunze de recunoștință să se împletească în cununa de lauri ce acopere activitatea acestei Reuniuni». (Aplauze prelungite)

Presidentul mulțamește dlui avocat Budințianu pentru cuvintele calde, pe cari le vor duce membrii cu sine dela această adunare ca juvaere în cununa de impresii.

La invitarea dlui protopresbiter Pinciu se decide, ca adunarea viitoare să se țină la Ciacova.

Urmează apoi alegerea noului comitet. Se aleg cu aclamație:

President: Ioan Marcu. Vice-president: George Jianu. Secretar I: George Cătană. Secr. II: Petru Bandu. Secretar III: G. Crăciun. Cassar: Dr. Petru Barbu. Bibliotecar: Alex. Onae și fisc: Coriolan Brediceanu.

Din discursul-program dela Bocșa.

Ministrul Kristóffy în discursul-program, ce l-a rostit Sâmbătă la Bocșa în calitate de candidat de deputat, s'a ocupat exclusiv cu sufragiul universal.

Ministrul a zis, că azi avem a doua catastrofă dela Mohaci. Frate cu frate se luptă, activitatea normală a mașinării statului a încetat. Situația economică e foarte critică. Nemulțumirea în urma mizeriei e la culme. Situația generală dezolată a fost provocată prin obstrucția din dietă, obstrucția a născut-o nemulțămirea poporului, ear nemulțămirea a isvorit din lipsa de drepturi și de pâne. Ministrul susține, că numai în astfel de parlamente triumfează obstrucția, în cari dreptul electoral e prea restrâns.

Sanarea relelor, ce bântue țeara, se poate face numai prin sufragiul universal. Noui elemente trebuie conduse în parlament, elemente cari cunosc năcăzurile poporului. Parlamentul va deveni prin sufragiul universal adevărata reprezentanță a poporului. Statul și armata și poporul nu vor mai flămânzi. Se va porni pe toată linia lucrare folositoare și binecuvântată și atunci se va restabili și armonia între Rege și națiune.

Ministrul susține, că prin rezolvarea chestiunilor de drept public nu se va produce adevărata liniște și pace în țară, ci numai prin sufragiul universal. Dar de aci nu urmează, că aspirațiunile naționale vor fi abandonate și neglijate, ci din contră vor cădea ca poame coapte în brațele națiunii.

Sufragiul universal curăță moravurile politice și face ca să se valideze liber în țeară conștiința curată și convingerea neinficiată. Vor dispărea mituirile și terorismul la alegeri, etc.

Chestiunea naționalităților.

Dacă totuși mulți se instrăinează de ideea sufragiului universal, asta o fac nu pentru că sunt contrari sufragiului universal, ci fiindcă sunt cuprinși de frica nemotivată, că naționalitățile vor ajunge în preponderanță. Concepția mea în chestia naționalită-

ților, precum am mai spus-o și accentuat-o de multe ori, este că în această țară *cu datorințe egale sunt împreunate drepturi egale*, pentru că concepția liberală și cavalească a națiunii maghiare n'a cunoscut la statuarea drepturilor nici odată *deosebire între cetățenii statului* și conform codicelui nostru de legi nici n'a vrut să cunoască. Și din aceasta urmează și opiniunea mea mult atacată, că eu aflu *aparitia deputaților naționaliști în dietă* nu numai de dorit, ci direct necesară, deoparte pentru că afară de parlament ei reprezintă totdeauna *separatiunea*, în sinul parlamentului însă și ei vor reprezenta *unitatea statului maghiar*, de altă parte pentru că atragerea politice naționaliste în parlament face cu mult mai ușoară tractarea mai avantajoasă a acestei politice din punct de vedere al ambelor părți. Conced, că introducerea sufragiului universal va face numerice mai favorabilă situațiunea vre-unei naționalități, dar asta nici pe departe nu înseamnă slăbirea influenței politice a rasei maghiare alcătuitoare și susținătoare de stat, ci din contră, numai atâta înseamnă, că pe lângă sporirea considerabilă și ajungerea în avantajul a alegătorilor maghiari crește și numărul alegătorilor nemaghiari și anume în proporția ce o vor hotărî recerintele legale și condițiunile anterioare ale sufragiului universal.

După aceea ministrul se provoacă la datele statistice oficiale pentru a risipi toate îngrijorările ce par a exista de fapt în opinia publică referitor la pericolul naționalităților. (Vom avea, probabil, ocaziune să revenim la aceste date statistice. Nota Red.)

Ministrul arată apoi, că apariția socialiştilor în parlament nu va sparge parlamentarismul, ci din contră, *socialiștii vor deveni în parlament reprezentanți adevărați ai ideii de stat unitar și ai voinței poporului*.

Ministrul incheie astfel: «Înzadar sunt poreclit ca amăgitor, distrugător al dorurilor naționale, inzadar sunt acuzat că fac numai tactică, inzadar voesc să mă înfricoșez, să mă puna sub acuză, conștiința mea e curată și liniștită, nici o calumnie ori suspexiune nu mă va abate dela calea obiectivă a convingerei treze și limpezi. Cine aruncă în mine cu petri, în acela eu voi arunca cu pâne, pentru că sufragiul universal nu luptă cu arma urei, ci cu arma iubirei».

Congresul contra alcoolismului.

La începutul acestei săptămâni s'a deschis la Budapesta al X-lea congres internațional contra alcoolismului, precum și adunarea alianței regnicolare a reuniunilor de femei, care are de scop tot combaterea alcoolismului. Cu ocaziunea congresului antialcoolic s'a aranjat la Budapesta și o interesantă expoziție antialcoolică.

În o sală a expoziției se află beuturile fără alcool, cari sunt acomodată să suplinească beuturile alcoolice, spirtoase. Găsim acolo bere liberă de alcool, lichier fără alcool și șampanie fără alcool, apoi diferite ape minerale, cari earăși pot să suplinească beuturile spirtoase. Numai astfel de beuturi, libere de alcool, se vor servi la banchetele ce se vor da în onoarea membrilor congresului.

Mai aflăm în expoziție mijloacele, ce se folosesc pentru combaterea alcoolismului. Aflăm chipuri, cari arată cum decade tot mai tare alcoolistul, cum începe să-și neglige familia, cum devine apoi criminal și în fine ajunge în temniță sau în casa de nebuni. Astfel de chipuri se vor împărți și tuturor școalelor din țară.

În o altă sală a expoziției vedem lămurit ce morburii produce alcoolismul. Din preparatele medicale expuse, ne convingem, că prin beție aproape toate organele corpului degenerază. Pelița gâtului se învârtosează și face vocea omului dură și aspră. Stomacul alcoolului se dilatează devenind de 3 ori mai mare și pelița lui moale și

trandafiriu devine o scoarță surie întunecată. Urmarea acestei transformări este catar cronic de stomac, lipsă de apetit și mistuire rea. Tot astfel degenerază în urma alcoolismului ficatul, fiecare și vinele producând multe morburii mortale.

Cel ce pe vremea congresului se va afla la Budapesta să nu pregete a vizita această expoziție interesantă și instructivă, care se află la «Mücsarnok». Intrarea e 20 bani.

Informațiuni.

Alegerea dela Bocșa. Precum ni-se telegrafează din Bocșa a fost astăzi, Joi, dimineată proclamat cu unanimitate deputat dl Kristóffy. Participarea alegătorilor la acest act a fost ca de obicei. Nu s'a întâmplat nici un incident.

Se începe școala. Azi s'au început înscrierile la școalele elementare rom. gr.-or. din Lugoj. Duminecă va avea loc în biserica mare rom. gr.-or. serviciu divin solemn împreună cu Chemarea Duhului Sfânt asupra noului an școlar. Luni se încep prelegerile.

Hymen. Duminecă a avut loc la Brașov cununia d-lui Dr. Sextil Pușcariu cu domnișoara Leonora Dima. Sincere felicitări.

† **Mihail Stoica**, fost învățător și director la școala primară gr. or. din Seliște (com. Sibiu), a răposat la 28 August (10 Septembrie) a. c. în etate de 74 ani, în al 8-lea an al binemeritatei sale penzionări, după un serviciu de 40 ani de funcțiune ca învățător-director îndepliniți cu zel și abnegațiune pentru organizarea și înaintarea școalei noastre. În mormântarea a avut loc Marți în 30 August (12 Septembrie), în cimitierul bisericii mari din Săliște. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată!

Petrecerea călțunarii români din Lugoj. Măestrii călțunarii români din Lugoj arangează Duminecă în 417 Septemb. 1905 petrecere de joc în sala otelului «Concordia». Începutul la orele 8 sara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 2 cor. 40 bani. Oferte marimoase se primesc și se vor publica în ziarele românești din loc. Venitul e destinat pentru flamura măestrilor călțunarii gr. or. din Lugoj.

Dela camera advocațională. Comitetul camerei advocaționale din Timișoara a ales în ultima sa ședință pe avocatul Ernest Várnay ca vicepresident și pe distinsul avocat român din Lugoj Coriolan Brediceanu ca membru în comitet.

„Corda Fratres“. Studenții români, cari au participat la congresul societății internaționale «Corda Fratres» a studenților, ținut în Liège, au invitat pe anul viitor congresul «Corda Fratres» la București. Invitarea s'a primit cu unanimitate. President al societății a fost ales Camille Provansal.

Arhiepiscop romano-catolic la București a fost numit din partea Papei Pius X Raimund Netzhammer.

Autorul broșurei Zeysig... arestat. Nu de mult a apărut la Berlin o broșură sub pseudonimul Zeysig, în care se spune, că unicul mijloc pentru rezolvarea crizei e detronarea casei de Habsburg de pe tronul Ungariei și ridicarea pe tron a unui principe din familia Hohenzollern. S'a pornit imediat anchetă pentru descoperirea autorului. După îndelungate cercetări s'a aflat acum că autorul este Arpad Zigány, un scriitor maghiar bine apreciat și fost redactor. Zigány a fost deținut Luni la Dömsöd și transportat la Budapesta. El a recunoscut că el e autorul și a mărturisit că are și complici, dar nu voeste să-i descopere. Contra lui Zigány s'a pornit proces pentru vătămarea Maj. Sale (laesa Majestate). Foile dușmănoase guvernului pretind a ști, că guvernul a avut cunoștință despre toată afacerea.

Cutremur teribil în Calabria. Sute de morți. Sate întregi dărimate. În Italia sudică, mai ales în regiunea Calabria, s'a întâmplat Joi în 7 Sept. cutremur teribil de pământ. În orașele Monteleone și Bizzo s'au dărimit mai multe case. Foarte mulți oameni au fost îngropați în ruine. În Stefanico s'au dărimit toate casele. Cam 100 oameni au rămas morți sub ruine. Satele Piscopio și Tripario încă sunt nimicite. În alte multe sate s'au dărimit sumedenie de case și pretutindenea au căzut victimă numeroși locuitori. În Marticano 2200 oameni au rămas fără adăpost și în culmea mizeriei. Numărul răniților se urcă la 3000 oameni. Dela Monteleone se telegrafează: În Stefancone s'au dărimit toate casele; cam 100 oameni au fost îngropați de vii. În Piscopio au murit 50, în Monteleone 7, în Triparcia 60, în Sangratorio 65 oameni, în Mileto 11, ear 200 au fost grav răniți, în Zungria toate casele s'au dărimit, asemenea în Cossaniti; aici numărul morților nu e încă constatat. În genere, au fost nimicite vre-o 20 sate și orașe, ear numărul victimelor se urcă la mai multe sute și al răniților la câteva mii. Ministrul lucrărilor publice, Ferraris, a mers la fața locului ca să vadă orașele și satele nimicite. Ministrul de interne a trimis 20.000 lire ca ajutor momentan năpăstuiților. Regele a dăruit 20.000 lire.

Tipografii din Lugoj aranjează la 19 Sept. 1905 — cu ocaziunea aniversării a 10-a dela existența reuniunii regnicolare a tipografilor — ședință festivă în localitatea reuniunii. Începutul la orele 8 seara. Programul: 1) Discurs presidial de deschidere, rostit de Lud. Csizmadia, president. 2) «Marșul muncitorilor», cântat de corul muncitorilor. 3) Discurs festiv, rostit de Emil Husvéth. 4) Arta tipografică, disertație de N. Jugănar. 5) Reuniunea ca binecuvântare pentru muncitori, de Paul Botos. 6) Ce e organizația? de Bart. Sukup. 7) «Înainte cu 10 ani», de Alex. Wetzler. 8) «Marseillaise», cântată de corul muncitorilor. 9) Discurs presidial de închidere, rostit de Lud. Csizmadia, president.

„D. M. K. E.“ Societatea «Délmagyarországi magyar közművelődési egyesület» a ținut Duminecă adunare extraordinară la Panciova. În discursul de deschidere prezidentul Eugen Rónay a zis, că scopul societății este, ca fiecare cetățean ungar să-și însușească limba statului, apoi a declarat că mijloacele societății pentru ajungerea scopului de maghiarizare sunt amicale și pacifice. Adunarea a hotărât, între altele, să trimită guvernului un memorandum, prin care să ceară ca a treia universitate a țării să se înființeze în Ungaria de sud.

Focurile și asigurarea contra lor. În anul 1904 au plătit societăți de asigurare contra focului suma enormă de 32 milioane coroane la familiile cari s'au asigurat contra focului. O sumă așa de mare n'au plătit niciodată societățile de asigurare. Cea mai mare sumă a fost până acum de 11 milioane, plătită la 1900. Dar nici focuri așa de multe și mari n'au fost până la 1904. În 1904 au fost 6566 focuri, între cari 1518 au fost puse dinadins. În focurile iscate 77 oameni și-au pierdut viața, ear 354 au fost grav răniți. În 1904 au fost de 2 ori mai multe focuri decât în 1903.

Emigrarea în septămăna trecută. Septămăna trecută au sosit la New-York 1264 emigranți din Ungaria și anume 230 Maghiari, 692 Slovaci, 163 Șvabi, 161 Croați și 18 Români. Aceștia din urmă s'au așezat 2 în statul New-York, 2 în Pennsylvania, 12 în Ohio și 2 în New-Yersey.

Maghiarizare de nume. Gavril Crăciun, sergent de gendarmi în Orlat, a fost silit să-și maghiarizeze numele în Katona.

Defraudare la posta din Arad. Șeful oficiului postal din Arad, Leitner Gyula, a defraudat din banii postei 6200 coroane. Pe timpul când s'a constatat defraudarea, Leitner s'a retras într'o cameră laterală și s'a împușcat,

dar n'a murit, ci numai s'a rănit. Defraudantul a fost transportat în spital. După vindecare, își va da seamă înaintea tribunalului despre fapta sa.

Aviz. În sala mare a berăriei din Bocșa-montană s'au uitat cu ocaziunea adunării generale a învățătorilor un clișeu, (reprezentând pe părintele I. Petroviciu din Ciclova), o tabachieră și un portmoneu cu bani. A se adresa la George Barbu, restaurant.

Nefericire. La Detta (com. Timiș) a explodat Duminecă în ferăria Jäger magazinul de praf de pușcă. Treizeci de oameni au fost răniți.

Focuri mari. În Storojinet (Bucovina) a bătuit Luni un foc cumplit. Au ars 25 case împreună cu clădirile laterale. Paguba e de 130.000 coroane. Numai puțini dintre năpăstuiți au fost asigurați. Mizeria e mare. — La Batiz în com. Hunedoarei au ars în decurs de 3 zile 50 jughere pădure de fag, proprietate a statului.

Un multimilionar generos. Petro Alvarado, care s'a ridicat din completă sărăcie la avere uriașă, a făcut statului mexican ofertul, că va plăti din averea sa privată datoria publică a statului, care se urcă la 75 milioane piastri. Dl Alvarado și-a început cariera ca simplu lucrător de mine și în curând a ajuns posesorul minei de aur dela Palmilla, care-i aduce 50 milioane venit anual.

Ciclone uriaș. În apele Chinei și Japoniei a bătuit zilele trecute un cyclon uriaș, căruia i-au căzut jertfă cam 20.000 oameni. Ruperile de nori și esundările s'au ivit așa de rapid, încât oamenii s'au înecat cu sutele.

Catastrofă de tren. La New-York (America) s'a aprins un tren. 11 călători au murit, 50 au fost grav răniți, între cari 8 mortal.

Catastrofe pe mare. Un vapor necunoscut, încărcat cu arme și praf de pușcă, a suferit naufragiu la țărmul Finlandei. S'a produs apoi o explozie teribilă, care a aruncat în aer vaporul împreună cu întreg echipajul. — Vapoarele «Jeanette» și «Pretoria» s'au scufundat în largul mării. 38 s'au înecat.

Cinci vieți omenesti stinse pentru o piele de vacă. Economului Constantin Brânzei din Sân-Mihail-român (com. Torontal) i-a murit o vacă de inflamație de splină. Cu ajutorul alor 2 rudeni și alor 2 servitori Brânzei a tras pielea de pe vacă, ca să o vândă. Acest lucru a fost fatal pentru toți 5. Toți s'au bolnăvit de înveninare de sânge și Brânzei a doua zi a și murit. Ceilalți stau pe pragul morții și e puțină speranță de scăpare.

Cursul pieței Lugoj.

Mărfă	COTORAIE	
	frantaia	bani
Grâu prima calitate	90	14 40
» de mijloc	85	13 60
Săcară prima calitate	80	12 —
» de mijloc	75	11 60
Orz prima calitate	80	10 60
» de mijloc	75	10 —
Ovăs prima calitate	45	11 —
» de mijloc	40	11 60
Cucuruz prima calitate	85	16 80
» de mijloc	85	16 40
» nou	10	—
Făină 0.	75	27 60
» prima	72	26 80
» albă	70	26 —
» brună	68	25 40
Orez	1	40 48
Gris	80	32 —
Arpăcaș	70	36 56
Mazăre	90	40 48
Linte	85	60 48
Fasole	80	34 36
Mălai mărunt	70	— 40
Cartofi	—	9 10
Fân prima calitate	—	4 —
» de mijloc	—	3 50
Paie	—	1 20
Stejar	—	6 20
Cărbuni de peatră	—	4 40
» de Petroșeni	—	4 —
Oloiu de rapită	—	80 96
Lumini de stearină	—	80 84
» topite	—	—
Săpun	—	80 72
Carne de vită I. calitate	—	1 20
» II.	—	1 12
Unsoare de porc	—	1 76
Sămânță de chimin	—	84 —
Sare, bucăți	—	22 —
Zăhar	—	92 —
Vin	—	80 —
Spirt I.	—	15 —
» II.	—	14 —

Nr. 1844—1905.

Publicațiune.

Din partea oficiului de economie al comunității de avere a fostului regiment confiniar romano-bănățan Nr. 13, se aduce la cunoștință publică, că în anul curent în pădurile acestei comunități de avere se arată jirovină foarte multă și s'au statorit pentru rămătorii celor neimpăduriți și speculanți următoarele taxe:

PENTRU PERIODA I:

dela 1 Octombrie până la 31 Decembrie 1905 de un rămător mare 2 cor. de un rămător mic 1 cor.

PENTRU PERIODA II

dela 1 Ianuarie până la 31 Martie 1906, dela un rămător mare 1 cor. 20 fil., de un rămător mic 60 fil.

Reflectanții pot scoate licențele de jirovină, pe lângă solvirea sus indicatelor taxe, la forateria concerninte.

Caransebeș, 10 Sept. 1905

Oficiul de economie
al comunității de avere a fostului regiment confiniar romano-bănățan Nr. 13
Nr. 183 (1—1)

Pravul Bauer

patentat

- ☞ Mijloc excelent și sigur ☞ pentru combaterea incendiilor
- ☞ ☞ probat și aprobat ☞ ☞ de autoritățile publice ☞
- ☞ ☞ se poate căpăta ☞ ☞ în cantități mici și mari ☞
- ☞ ☞ ☞ la ferăria ☞ ☞ ☞

Anton Haberehrn

Nr. 10 (x—66)

Lugojul-român

vis-à-vis de cafeneaua »Corso«

Provocare și apel

cătră on. conducere a comitatului Caraș-Severin, cătră magistratul orașenesc și cătră proprietarii de realități, etc. etc.

E supremă necesitate a aduce respectuos și conștientios din nou amin'e on. public **pravul de stins al lui Bauer**, înainte de a se întâmplă eventuale catastrofe. Pravul acesta oferă și a oferit cel mai favorabil, aprobat și eficace mijloc contra incendiilor bântuitoare.

Se recomandă fiecăruia a cumpăra acest prav. Despre modul de folosire se dau bucurosi deslușiri în localul de vânzare amintit mai sus.

Numeri singuratici din ziarul „DRAPELUL“ se află de vânzare în librăriile **Adolf Auspitz** și **Coloman Nemes**.

Dr. Constantin Ignea,

medic univ., specialist în boale de femei, boale de nervi, operator, etc.

și-a început praxa medicală în Lugoj.

Orele de consultațiune: 10—11 a. m. și 2—4 p. m.

la locuința sa din palatul institutului „Poporul“.

Piața Isabella.

Nr. 121 (x—24).

Premiată în Arad la 1890. — Premiată în Timișoara la 1891. —

TIPOGRAFIA

CAROL TRAUNFELLNER

în Lugoj, vis-à-vis de casa orașului

primește spre efectuare

tot felul de tipăriuri

cu prețurile cele mai moderate.

Comandele din afar' se efectuează în timpul cel mai scurt

„Lugosana“

institut de credit și economii ca societate pe acții în Lugoj.

Anul fondării 1889.

Capital social 300.000 Cor.

Fondurile proprii c. a. 90.000 Cor.

Depuneri spre fructificare

1.500.000 Cor.

acordă împrumuturi cambiale cu acoperire ipotecară și pe lombard cu 8%, escomptează cambii cu 3 eventual cu 2 subscrieri pe timp de 3 până la 6 luni, de ale privaților și de ale corporațiilor cu 7—8%, primește depuneri spre fructificare fără anuț cu 4%, cu anuț 5%.

Darea după interese o solvește însuși institutul.

Nr. 8. (x—49)

Direcțiunea.

Reclama

Reclama stabilă, efecuoasă și practică este sufletul, factorul dător de viață al fiecărei fabrici, întreprinderi și afaceri comerciale. Cum, unde și când poți publica anunțuri mai cu efect, mai bine și mai puțin, te poți informa la

Expediția de anunturi

Iulius Leopold

Budapesta, VII, Erzsibet-körut 54,

unde se poartă grije cu deosebită cunoștința specială în mod conștientios, punctual și eficient, de inserate și reclame în toate foile din Budapesta, din provinciile și din străinătate, precum și în calendare.

Red. (x—36)

Tipografia Carol Traunfellner, — Lugoj.

COMPOZIȚIUNI MUSICALE de Porumbescu

se află de vânzare la

REDACȚIA „DRAPELUL“

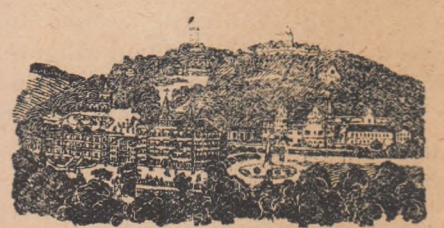
cu următoarele prețuri:

- Imn de urare, pentru 2 voci și pian. . . 50 bani.
- Hora Prahovei, pentru pian 50
- A căzut o rață lină, p. 2 voci și pian . 50
- Fluturaș de noapte, polcă p. pian . . . 50
- Frunză verde mărgărit, p. voce și pian 50
- Pe câmpiile Stupcei, polcă p. pian . . . 50
- Fata popii, p. voce și pian 50
- Basme lăgâne, vals p. pian . . . 1 cor. 50
- Uvertură la „Crai nou“, p. pian 1 . . . 50
- Baladă, pentru violon și pian 1 25
- O roză vestejită, p. voce și pian 1 . . .
- Tupiluș prin năgăruș, polcă p. pian . . 50

La comande prin postă esto de a se plăti 10 bani pentru costul postal de bucată.

Comandele sunt a se face direct la

Redacția „Drapelul“ — Lugoj.

Institutul de cură naturală

BILZ

în Radebeul I. Drezda (Germania)

Sanator de rangul prim.

Bolnavi, grabiți și căutați sănătatea voastră în acest institut condus de medici ai metodei natural de cură (Dr. med.), negreșit că veți găsi în curând și sigur mult dorita-vă sănătate.

Cereți marele și bogat ilustratul prospect, care conține și multe dări de seamă despre cure făcute,

gratuit și franco

dela Rezentantul general:

Schwall Wien VII/3.

Red. (x—9).

Cine se interesează de războiul actual din Extremul-Orient și dorește să aibă o icoană fidelă despre poporul iaponez, să procure cartea acum apărută:

„JAPONIA“

de Mihail Gașpar.

Prețul 1 coroană 50 bani.

Volunt elegant, tipar fin!

Comandele se pot face la autor Mihail Gașpar diacon, Lugoj.

Portul postal îl plătește autorul.

Societatea de lectură »Petru Maior« din Budapesta a hotărât să vîndă

„Istoria Românilor“

de Petru Maior

cu preț redus de 1 cor.

A se adresa la casarul Societății MIHAIU ȘERBAN stud. fil., Budapesta IV. Molnár-uteza 20, II, 10 A., trimițând de fiecare exemplar 1 cor. + 20 bani porto.

Red. (x—45)